

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

ГРОМАДСЬКЕ
ПАРТНЕРСТВО
ЗА ПРОЗОРИ
МІСЦЕВІ БЮДЖЕТИ!

**Global
Communities**
Ukraine

БЮДЖЕТ ДЛЯ ГРОМАДЯН МЕНЬСЬКОЇ ГРОМАДИ 2021

“Це видання стало можливим завдяки щирій підтримці американського народу, наданій через Агентство США з міжнародного розвитку (USAID). Зміст є відповідальністю Глобал Ком'юнітіз (Global Communities) і не обов'язково відображає точку зору USAID чи Уряду Сполучених Штатів.”

БЮДЖЕТНА ТЕРМІНОЛОГІЯ

Місцевий бюджет – фінансовий план територіальної громади, в якому визначаються джерела і прогнозні показники надходжень коштів та на що саме вони витрачатимуться. Бюджет територіальної громади формується та витрачається відповідно до процедур, вимог, правил, визначених Бюджетним кодексом України. А це означає, що законом чітко визначено, яким чином і за рахунок чого формується місцевий бюджет, а також на що саме і як можуть витратитися кошти місцевого бюджету. Бюджет територіальної громади затверджується щорічно місцевою радою на відповідній сесії. Також місцева рада може вносити у разі потреби зміни до бюджету територіальної громади.

Бюджетні кошти – це належні відповідно до законодавства надходження і витрати місцевого бюджету.

Доходи бюджету – це надходження до бюджету. В територіальній громаді справляються податки і збори, частина яких надходить до бюджету. Також можуть бути і неподаткові надходження, як от: кошти, отримані за рахунок оплати надання адміністративних послуг або зароблені бюджетними установами; кошти, які передаються в місцевий бюджет з Державного бюджету або інших місцевих бюджетів (див.трансферти).

Видатки бюджету – кошти, що витрачаються на здійснення програм та заходів, передбачених відповідним місцевим бюджетом. Видатки можуть бути поточні та капітальні. Поточні спрямовують на виплату зарплат, оплату комунальних послуг тощо, а капітальні – на будівництво, ремонт, придбання техніки й обладнання тощо.

Трансферти – кошти, які передаються з бюджетів інших рівнів до бюджету територіальної громади. Трансферти можуть бути у вигляді дотацій чи субвенцій.

Субвенції – кошти, які передаються з бюджету іншого рівня (Державного, обласного, районного бюджету, бюджету іншої територіальної громади) до місцевого бюджету територіальної громади на певну мету. Ці кошти можна витратити лише за визначеним призначенням. Приклади субвенцій: субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на реалізацію інфраструктурних проектів та розвиток об'єктів соціально-культурної сфери, освітня субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам, субвенція з місцевого бюджету одній територіальній громаді іншій територіальній громаді на забезпечення надання соціальних послуг певній категорії громадян.

Дотації – це своєрідна доплата з державного бюджету задля збалансування бюджетів нижчих рівнів, або іншими словами, на вирівнювання доходної спроможності бюджету, який отримує такі кошти.

Загальний фонд – кошти, які витрачаються на надання послуг населенню (освітніх, медичних тощо). Наприклад, з нього фінансують виплату заробітної плати в комунальних закладах та установах, освіту (дитячі садки, школи, позашкільні заклади), культуру (будинки культури, клуби, бібліотеки, музеї), медицину (ФАПи, амбулаторії, лікарні), соціальний захист, фізичну культуру і спорт (дитячо-юнацькі спортивні школи, заходи та змагання різного характеру).

Спеціальний фонд – кошти, які також спрямовуються на фінансування надання різного виду послуг в територіальній громаді, але з однією суттєвою відмінністю – джерела їх надходження чітко визначені і вони мають витратитися на конкретні цілі і за визначеними напрямками використання. До спеціального фонду, наприклад, зараховуються надходження від програм міжнародної технічної допомоги, або власні надходження бюджетних установ, що утримуються за рахунок місцевого бюджету, інші власні надходження територіальної громади.

Бюджет розвитку – кошти, які витрачаються на капітальне будівництво, втілення масштабних проектів, капітальний ремонт та реконструкцію об'єктів соціально-культурної сфери і житлово-комунального господарства тощо. Тобто на будівництво, модернізацію та ремонт доріг, шкіл, садочків, амбулаторій, клубів.

Звідки в бюджеті гроші

До місцевого бюджету громади надходить лише частка деяких загальнодержавних податків і зборів. Серед таких податків – податок на доходи фізичних осіб (57,2% власних надходжень), податок на прибуток підприємств, рентна плата за використання природних ресурсів (0,3%), акциз на спирт, тютюн, пальне (3,2%).

Серед місцевих податків і зборів найбільш вагомим є податок на майно (22,9% власних надходжень), далі єдиний податок (14,1%) і туристичний збір.

Неподаткові надходження бюджету Менської територіальної громади становлять 2,3% власних надходжень. Це доходи від підприємницької діяльності, штрафи, адміністративні збори і платежі, плата за послуги, які надають бюджетні установи.

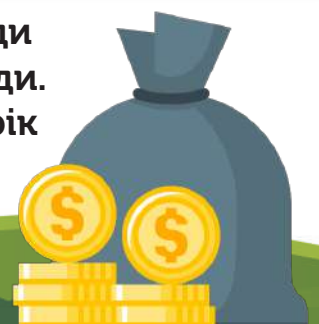
Є ще кошти, які громада отримує з інших бюджетів – державного і місцевих. Це міжбюджетні трансферти, які можуть бути у формі різного роду субвенцій та дотацій. Наша громада отримує базову дотацію, що надходить на безповоротній основі з державного бюджету, щоб покривати дефіцит місцевого бюджету. Заробітну плату педагогам, яка гарантована державою, виплачують коштом освітньої субвенції з державного бюджету. З обласного бюджету громаді також приходять субвенції, але значно менші за обсягом.

	план на рік із змінами	факт за 6 міс. тис. грн.
Трансферти	90346,06	51526,91
Власні доходи	125966,17	66233,07
ВСЬОГО:	216312,23	117759,98

Доходи бюджету

Доходи
громади.
2021 рік

Як можна впливати на бюджет своєї громади.

1 Складання прогнозу бюджету

Прогноз бюджету розраховується на три роки – плановий (той, на який плануємо бюджет) і два наступні роки. Ці наступні роки називають прогнозними. Прогноз робиться для того, щоб розуміти, які податки та скільки їх буде збиратися в наступні три роки, а також на які цілі витратяться гроші із зібраних податків. Прогноз оприлюднюється на сайті ради, до 1 вересня затверджується на виконкомі та передаються на розгляд відповідній місцевій раді.

2 Складання бюджету

На цій стадії загальнодержавні органи подають розрахунки міжбюджетних трансфертів. Місцеві органи влади разом з розпорядниками бюджетних коштів, наприклад, відділом освіти, розробляють та подають бюджетні запити. На основі поданих розрахунків міжбюджетних трансфертів та бюджетних запитів відбувається розробка проекту рішення про місцевий бюджет. Підготовлений попередній проект бюджету оприлюднюється на сайті ради.

5 Звітування

По завершенню року, для якого виконувався бюджет, розпочинається підготовка звіту про виконання бюджету за рік. Звіт проходить усю процедуру розгляду та затвердження в усіх інстанціях, яка завершується розглядом та затвердженням рішення місцевою радою. Затверджений звіт оприлюднюється на сайті ради. Крім цього, бюджетне законодавство встановлює обов'язкову вимогу проведення публічного звітування про виконання бюджету. Публічне представлення звіту про виконання бюджету має відбутися не пізніше 20 березня наступного року. Місцева рада повинна широко анонсувати захід, на якому буде представлений звіт про виконання бюджету, та запрошувати громадськість відвідати його.

3 Розгляд та затвердження бюджету

Попередній проект рішення про бюджет обговорюється та затверджується на засіданні постійної комісії місцевої ради, яка відповідає за питання бюджету. Далі проект рішення передається на розгляд виконавчого комітету. Після цього проект бюджету розглядається та затверджується на сесії місцевої ради. Рішення про затвердження бюджету приймається не пізніше ніж 25 грудня. Після прийняття, рішення і бюджет оприлюднюються на сайті ради.

4 Виконання бюджету

Саме на цьому етапі здійснюються всі витрати та збираються всі податки. Крім цього, під час виконання бюджету може виникати необхідність внесення змін до нього. Усі зміни проходять окрему процедуру – від розгляду бюджетною комісією ради і до затвердження на сесії ради. Також законодавством встановлено обов'язок щоквартального звітування про виконання бюджету, що передбачає затвердження квартальних звітів окремими рішеннями ради по завершенню кожного кварталу.

ЩО ТАКЕ БЮДЖЕТ ДЛЯ ГРОМАДЯН?

Бюджет для громадян – це спрощена, позбавлена технічної мови інформація про бюджет територіальної громади (місцевий бюджет). Бюджет для громадян доповнюється візуалізацією, щоб полегшити розуміння фінансових показників та даних.

Основна мета бюджету для громадян – зробити складну, специфічну та технічну інформацію про місцевий бюджет доступною для розуміння широким колом осіб.

Бюджет для громадян допомагає кожному жителю територіальної громади зрозуміти бюджет своєї громади, побачити своє місце в бюджетному процесі, усвідомити, що бюджет територіальної громади формується з коштів платників податків, а самі кошти в бюджеті не з'являються нізвідки та не витрачаються керівництвом громади та депутатами місцевої ради на власний розсуд.

Разом з тим, бюджет для громадян допомагає побачити можливості для впливу на формування та витрачання бюджету територіальної громади.

На чому засновано бюджет нашої громади

Будь-який бюджет не створюється у вакуумі. Основою для складання бюджету є стан соціально-економічного розвитку громади. Окрім того, бюджет є інструментом досягнення стратегічних цілей, які визначила для себе громада.

Стратегічні цілі розвитку громади та соціально-економічний стан громади і є основою, на якій формується бюджет.

НАША ГРОМАДА ЗАРАЗ

Основні галузі діяльності: харчова промисловість, сільське господарство, торгівля (оптова та роздрібна).

НАСЕЛЕННЯ
ГРОМАДИ:

Працевдатне
населення:
14324

Працевлаштоване
населення:
8308

Загальна
кількість:
27023

Школи громади – 15
Дитячі садки громади – 16
Інші заклади освіти – 9
Будинок культури – 1, філій – 24
Бібліотеки – 1, філій – 24
Інші заклади культури – 3
Лікарні громади – 1
Фельдшерсько - акушерські
пункти та амбулаторії: 18 –
ФАПів, 6 – амбулаторій
Соціальний захист – 2

РОЗПОДІЛ ПРАЦЕЗДАТНОГО НАСЕЛЕННЯ ЗА ГАЛУЗЯМИ

Сільське
господарство:
2560

Бюджетна сфера:
1376

Промисловість:
1100

Торгівля:
912

**Земля сільськогосподарського
призначення:** 82891,1485 га

Стан доріг в громаді

Протяжність доріг, що потребують
капітального ремонту: 125 км

Протяжність доріг, що потребують
поточного ремонту: 188 км

*в БдГ наведені станом на 01.07.2021

ЯКОЮ МИ ХОЧЕМО БАЧИТИ НАШУ ГРОМАДУ

Пріоритет 1:

Підтримка розвитку
малого та середнього
підприємництва

Пріоритет 2:

Розвиток технічної
інфраструктури

Пріоритет 3:

Досягнення
високого
рівня надання
суспільних послуг

Гроші, які отримує громада від держави

ТРАНСФЕРТИ

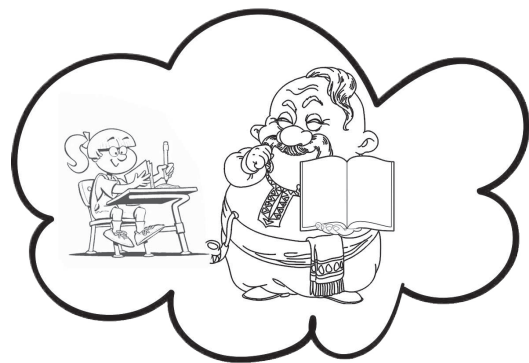
		план на рік із змінами	факт за 6 міс. тис. грн
Базова дотація		11029,7	5514,6
Освітня субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам		73149,3	42318,5
		2519,9	1329
Субвенція з місцевого бюджету на здійснення переданих видатків у сфері освіти за рахунок коштів освітньої субвенції		1141,9	660,6
Субвенція з місцевого бюджету на надання державної підтримки особам з особливими освітніми потребами за рахунок відповідної субвенції з державного бюджету		293,6	130,2
Інші субвенції з місцевого бюджету		1613,8	976,13
Субвенція з місцевого бюджету на здійснення підтримки окремих закладів та заходів у системі охорони здоров'я за рахунок відповідної субвенції з державного бюджету		597,8	597,8
РАЗОМ		90346,0	51526,9

КУМИ

Трансферти з інших бюджетів (субвенції та дотації **41,8%** доходів)

ДІДУСЬ
Освіта **63,1%** видатків

СТАРШИЙ СИН
Пожежна охорона **1,3%** видатків

ТРАНСФЕРТИ
З ІНШИХ
БЮДЖЕТІВ

БАБУСЯ
Соціальний захист **6,1%** видатків

ВЛАСНІ ДОХОДИ громади
(податкові, неподаткові, власні надходження)
58.2% всіх доходів бюджету

ВЛАСНІ НАДХОДЖЕННЯ
ДОХОДИ

КІТ
Економічна діяльність (дороги, землеустрій та інвестиційні проекти **2,6%** видатків)

МИШКА
Інші видатки **0,4%** видатків

СІМ`Я - НАЙБІЛЬШИЙ СКАРБ

БАТЬКО
Управління
громадою
11,5%

СУСІД

МОЛОДШИЙ СИН
Спорт **1.1%** видатків

МАТИ
Охорона
здоров`я
1,3% видатків

НЕВІСТКА
Благоустрій
(5,4% видатків)

ДОНЬКА
Культура
(5,9%
видатків)

трансферти з місцевого бюджету 1,3%

НА ЩО ВИТРАЧАЮТЬСЯ ГРОШІ З БЮДЖЕТУ

Гроші, які надходять до бюджету у вигляді податків і зборів, розподіляються місцевою владою в розрізі галузей видатків для забезпечення функціонування громади в цілому.

Найбільшою статтею витрат бюджету є освіта, утримання якої становить майже 63,1% від всіх видатків громади. Забезпечення діяльності апарату управління складає 11,5% видатків. Також місцева влада дбає про культурний розвиток громади, видатки на який становлять 5,9%. Не менш важливими є соціальна сфера (6,1%) та охорона здоров'я (1,3%). Значна частина видатків йде на благоустрій та забезпечення діяльності житлово-комунального господарства (5,4%). Наша громада має місцеву пожежну охорону, частка видатків на утримання якої становить 1,3%.

З місцевого бюджету до інших бюджетів у поточному році передбачено субвенції на проведення реєстрації спеціалізованого санітарного транспорту екстреної медичної допомоги типів В і С для забезпечення центрів екстреної медичної допомоги та медицини катастроф; на утримання бригад Бірківського та Макошинського пунктів Менської підстанції Корюківської станції Е(Ш)МД; на виконання програми соціально-економічного розвитку; на завершення процесу ліквідації Менського району та на завершення будівництва Стольненської амбулаторії. Загальна сума переданих коштів за перше півріччя становить 1,3% загальних видатків громади.

ВИДАТКИ БЮДЖЕТУ ЗА ГАЛУЗЯМИ

Освіта

план на рік із змінами	факт за 6 міс
141666,0	74128,5

Охорона здоров'я

план на рік із змінами	факт за 6 міс
2917,8	2298,4

Економічна діяльність

план на рік із змінами	факт за 6 міс
5837,7	1140,1

план на рік із змінами	факт за 6 міс
25939,6	12849,2

Управління громадою

план на рік із змінами	факт за 6 міс
6847,9	3196,5

Інші видатки

ВИДАТКИ БЮДЖЕТУ ЗА ГАЛУЗЯМИ

тис. грн

Житлово – комунальне господарство

план на рік із змінами	факт за 6 міс
12079,7	6486,0

план на рік із змінами	факт за 6 міс
13800,0	6831,2

Соціальний захист та соціальне забезпечення

план на рік із змінами	факт за 6 міс
13310,8	7952,6

Культура і мистецтво

план на рік із змінами	факт за 6 міс
2433,0	935,6

Фізична культура і спорт

НАЙБІЛЬШІ ВИДАТКИ З БЮДЖЕТУ

	план на рік із змінами	факт за 6 міс	тис. грн
	ОСВІТА ВСЬОГО:	141666,0	74128,5
	з них на оплату праці	117482,1	65774,4
	з них на оплату енергоносіїв	8324,6	3329,3
	з них, інші видатки	15859,2	5024,7
	ОХОРОНА ЗДОРОВ'Я ВСЬОГО:	2917,8	2298,4
	з них на оплату енергоносіїв	1630	1520,3
	з них, інші видатки	1287,8	778,1
	УПРАВЛІННЯ ГРОМАДОЮ ВСЬОГО:	25939,6	12849,2
	з них на оплату праці	19053	10496,7
	з них на оплату енергоносіїв	1258,8	411,8
	з них, інші видатки	5627,8	1940,6
	КУЛЬТУРА І МИСТЕЦТВО ВСЬОГО:	13310,8	7952,6
	з них на оплату праці	9547,5	6475,7
	з них на оплату енергоносіїв	1414,7	671,6
	з них, інші видатки	2348,6	805,3
	СОЦІАЛЬНИЙ ЗАХИСТ ВСЬОГО:	13800,0	6831,2
	з них на оплату праці	9691,5	5370,2
	з них на оплату енергоносіїв	501,7	188,5
	з них, інші видатки	3606,8	1272,4
	ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНЕ ГОСПОДАРСТВО ВСЬОГО:	12079,7	6486,0
	з них на оплату праці	100	13,6
	з них на оплату енергоносіїв	1125,4	384,0
	з них, інші видатки	10854,3	6088,4

Структура видатків з бюджету (загальний фонд + спеціальний фонд)

ДОХОДИ

ТРАНСФЕРТИ

	план на рік із змінами тис. грн	%
Освітня субвенція	73149,3	33,8
Базова дотація	11029,7	5,1
Субвенції з місцевих бюджетів іншим місцевим бюджетам	3647,1	1,7
Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам	2520,0	1,2

ВЛАСНІ НАДХОДЖЕННЯ

Податок на доходи фізичних осіб (ПДФО)	68645,0	31,7
Податок на майно	24606,0	11,4
Єдиний податок	20031,0	9,2
Акцизний податок	4300,0	2
Інше	8384,2	3,9

Доходи всього	216312,2	100
- трансферти	90346,1	41,8
- власні	125966,2	58,2

Уточнення вільного залишку	8520,2	
-----------------------------------	---------------	--

ВИТРАТИ

	план на рік із змінами тис. грн	%
Управління громадою	25939,6	11,5
Освіта	141666,0	63,1
Охорона здоров'я	2917,8	1,3
Соціальний захист та соціальне забезпечення	13800,0	6,1
Культура і мистецтво	13310,8	5,9
Фізична культура і спорт	2433,0	1,1
Житлово – комунальне господарство	12079,7	5,4
Економічна діяльність	5837,7	2,6
Пожежна	2985,9	1,3
Інші видатки	1038,0	0,4
Трансферти іншим бюджетам	2824,0	1,3
Всього	224832,4	100

Як подати пропозицію до бюджету Менської міської територіальної громади?

У період липня – вересня 2021 року ви можете подавати свої пропозиції:

1. Безпосередньо до фінансового управління Менської міської ради за адресою: вул. Героїв АТО, 6, м.Мена, Чернігівська обл., 15600

Додаткові контакти:

- Начальник фінансового управління Менської міської ради Нерослик Алла Петрівна (063 794-85-15)

- Начальник відділу економічного розвитку та інвестицій Менської міської ради Скороход Сергій Віталійович (099 326-13-42)

2. На електронну пошту ТГ: miskradamena@cg.gov.ua та finradamena@cg.gov.ua

3. Запрошуємо вас долучитися до участі в робочих групах з формування проєкту бюджету на наступний рік. За інформацією про те, як долучитись до робочої групи, звертайтеся до старост, депутатів або безпосередньо у Менську міську раду.

Подати електронну пропозицію до бюджету громади на наступний рік можна тут:

Будьте активними!

Від вас залежить розвиток громади та покращення рівня надання послуг.

Контактна інформація

- Начальник фінансового управління Менської міської ради
Нерослик Алла Петрівна (063 794-85-15)

- Начальник відділу економічного розвитку та інвестицій Менської міської ради
Скороход Сергій Віталійович (099 326-13-42)

Наклад: 1000 прим.